

دروغ‌گویی یا مصلحت‌اندیشی؟ چالش اخلاقی که پرستاران هنگام گفتن حقیقت با آن مواجه هستند

رضا عبداللهی^۱

تاریخ دریافت ۱۴۰۳/۰۹/۰۹ تاریخ پذیرش ۱۴۰۳/۰۹/۲۶

مجله پرستاری و مامایی، دوره بیست و دوم، شماره یازدهم، پی‌درپی ۱۸۴، بهمن ۱۴۰۳، ص ۹۱۹-۹۲۲

آدرس مکاتبه: ارومیه، جاده سرو، پردیس دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، دانشکده پرستاری و مامایی، تلفن: ۰۹۰۱۹۷۵۳۲۲۰

Email: Rezaabdollahi97@yahoo.com

سردبیر محترم

در برخی شرایط پرستاران هنگام مراقبت از بیماران به‌ناچار به دروغ متوسل می‌شوند، درحالی‌که طبق اصول اخلاقی مراقبت از بیماران، داشتن صداقت و حقیقت‌گویی، امری ضروری است. پس این موضوع می‌تواند به چالش اخلاقی پیچیده و چندبعدی برای پرستاران تبدیل شود. گفتن حقایق روند درمانی به بیمار را صرف‌نظر از سن، جنس و زمینه‌های اجتماعی و فرهنگی او باید یک اصل اخلاقی در نظر گرفت. اگرچه حقیقت‌گویی از اصول چهارگانه اخلاق زیست پزشکی به‌حساب نمی‌آید، با این‌وجود از نظر اهمیت هم‌سطح سودرسانی، ضرر نرسانی و عدالت ارزیابی می‌شود (۱). بیان حقیقت با توجه به شرایط جسمانی و روحی هر بیمار متفاوت بوده و از الگوی یکسان پیروی نمی‌کند. گفتن حقیقت درمان به بیمار باعث جستجوی آگاهانه درمان مناسب، حفظ استقلال و کاهش ترس و اضطراب او می‌شود، اما درعین‌حال می‌تواند برای بیماران و پرستاران چالش‌برانگیز باشد (۲).

با وجود اینکه اعضای تیم مراقبت بهداشتی و به‌خصوص پرستاران درباره ارائه حقیقت در فرایند درمان دیدگاه موافقی دارند، ولی گاه حقیقت به بیمار گفته نمی‌شود. استدلال اصلی پرستاران در توجیه پنهان کردن حقیقت یا گفتن دروغ مصلحت‌آمیز نوعی از فریب در تعامل است که جهت پیشگیری از اندوه و محافظت از احساسات ناخوشایند در بیمار است (۳). انگیزه استفاده از این فریب، حفظ منفعت بیماران و جلوگیری از آشفتگی بیشتر آن‌ها در شرایط استرس‌زا است. افلاطون نیز بر این اعتقاد بود که یک دروغ درباره اصل بیماری، گاه همچون دارو عمل می‌کند و از بروز واکنش‌ها ناخوشایسته در بیمار پیشگیری می‌کند (۴).

در مطالعات مختلف به موقعیت‌ها و شرایطی اشاره شده که گفتن دروغ مصلحت‌آمیز شایع بوده و معمولاً اجتناب‌ناپذیر است.

شرایط خاصی که از جمله آن می‌توان به بیماران با اختلالات شناختی اشاره کرد. این بیماران قادر به درک کل و یا بخشی از حقیقت موجود نیستند و در صورت دانستن حقیقت بیماری خود مضطرب می‌شوند یا بی‌قراری می‌کنند یا احتمال آسیب زدن به خود و دیگران را دارند، بنابراین پرستاران به‌ناچار به دروغ مصلحت مصلحت‌آمیز متوسل می‌شوند (۵). همچنین کودکان به دلیل ناتوانایی از درک صحیح اطلاعات و کودکان بزرگ‌تر نیز به علت اینکه در بسیاری از موارد پس از شنیدن حقیقت دچار ناامیدی و کاهش همکاری با پرستاران می‌شوند، پرستاران چاره‌ای جز متوسل شدن به دروغ مصلحتی برای جلب اعتماد و همکاری کودکان ندارند (۶). بیماران در مراحل انتهایی زندگی نیز جز مواردی هستند که پرستاران هنگام مراقبت از آن‌ها گاهی ناچار به گفتن دروغ مصلحتی می‌شوند. در این افراد وقتی که تمامی درمان‌ها بی‌نتیجه بوده است، گفتن حقیقت نتیجه عکس داشته و باعث به هم خوردن آرامش روانی بیمار خواهد شد (۷).

دلایل متعددی برای بیان دروغ مصلحت‌آمیز وجود دارد که بنا به مطالعات مختلف می‌توان به مواردی همچون در نظر گرفتن مصلحت بیمار، اشاره کرد. مهم‌ترین نکته‌ای که هنگام در نظر گرفتن مصلحت بیمار برای گفتن دروغ مصلحت‌آمیز باید به آن توجه داشت، در نظر گرفتن هماهنگی تعریف مصلحت از دیدگاه بیمار و پرستار است. بهترین مصلحت در نظر گرفتن ترجیحات و خواسته‌های خود بیمار بوده و باید به آن توجه ویژه‌ای شود (۸). از دیگر دلایل استفاده از دروغ مصلحت‌آمیز، به وجود آمدن موقعیت‌های نامناسب و نامتعادل برای بیمار است. دروغ مصلحت‌آمیز در این شرایط تا پایدار شدن شرایط روحی و روانی بیمار و رسیدن به موقعیتی مناسب می‌تواند کمک‌کننده باشد. افشای حقیقت ناگوار در شرایط نامناسب نه تنها کمک‌کننده نیست، بلکه به بی‌ثباتی موقعیت دامن می‌زند

^۱ دانشجوی دکتری پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، ارومیه، ایران

باشد؛ لذا، آنچه در حقیقت‌گویی می‌تواند ضروری تلقی شود، در نظر گرفتن شرایط بیمار و اهداف درمانی آن است. هرچند ارائه راه‌حل‌های مطلق برای این مشکل بسیار سخت و پیچیده بوده و نیازمند همفکری با متخصصان حوزه‌ی اخلاق و همچنین در نظر گرفتن تمامی ابعاد و شرایط مشکل است، اما به‌منظور کاهش آسیب‌های جسمی و روحی در بیماران، پرستاران باید آموزش‌های لازم را در این‌باره فراگیرند و بکوشند با استفاده از روش‌های صحیح، عوارض ناخوشایند آگاهی از حقیقت را به حداقل برسانند. در این مسیر ضرورت ارائه اطلاعات صحیح به بیماران به‌عنوان یک اصل اخلاقی، تدوین راهنمای ارائه اطلاعات در شرایط و موقعیت‌های خاص مراقبت از بیماران و استفاده از الگوهای به‌روز با محوریت رعایت حقوق بیماران از راهکارهای پیشنهادی برای ارتقا بیان حقیقت به بیماران است.

کلیدواژه‌ها: دروغ‌گویی، مصلحت‌اندیشی، پرستار، حقیقت‌گویی

References:

1. Cantone D, Attena F, Cerrone S, Fabozzi A, Rossiello R, Spagnoli L, et al. Lying to patients with dementia: Attitudes versus behaviours in nurses. *Nurs Ethics* 2019;26(4):984-92. <https://doi.org/10.1177/0969733017739782>
2. Nasrabadi AN, Joolace S, Navab E, Esmaceli M, Shali M. White lie during patient care: a qualitative study of nurses' perspectives. *BMC Med Ethics* 2020;21(1):86. <https://doi.org/10.1186/s12910-020-00528-9>
3. Carter M. Deceit and dishonesty as practice: the comfort of lying. *Nurs Philos* 2016;17(3):202-10. <https://doi.org/10.1111/nup.12129>
4. Capozzi JD, Rhodes R. Lying for the Patient's Good. *J Bone Joint Surg Am* 2004;86(1):187-8. <https://doi.org/10.2106/00004623-200401000-00038>
5. Hartung B, Lalonde M, Vanderspank-Wright B, Phillips JC. New graduate nurses and dementia care in acute care: A qualitative study. *Nurse Educ Pract* 2021;53:103049. <https://doi.org/10.1016/j.nepr.2021.103049>

(۹). اولویت داشتن هدف درمانی به اصل صداقت نیز جز مواردی است که در آن از دروغ مصلحتی استفاده می‌شود. شاید بتوان این امر را این‌گونه توجیه نمود که موقعیت‌هایی وجود دارد که در آن‌ها، بیماران با آگاهی از حقیقت، خود و تیم درمانی را از رسیدن به هدف درمانی دور می‌کنند و احتمال عدم همکاری و نرسیدن به اهداف درمانی و بهبودی بیمار با گفتن حقیقت کاهش می‌یابد (۱۰).

آنچه از این نوشتار برمی‌آید، آن است که گفتن حقیقت در برخی شرایط، چالش اخلاقی بوده که پرستاران با آن مواجه هستند. اعتماد برخاسته از پابندی به بیان حقیقت، مهم‌ترین عامل موفقیت روابط پرستار و بیمار محسوب می‌شود و به‌نوعی ارزش اخلاقی محسوب می‌شود. با این حال، در موقعیت‌های خاص، پابندی به این ارزش اخلاقی می‌تواند با دشواری‌هایی همراه باشد. مواردی همچون شرایط خاص بیماران و اهداف درمانی از عوامل اساسی در امر حقیقت‌گویی به شمار می‌آیند. درست است که جز در موارد خاص، بیان حقیقت امری الزامی است؛ اما نباید فراموش کرد که در میان حقیقت موردنظر، ممکن است تلخی نیز برای فرد شنونده نهفته

6. El Ali M, Licqurish S, O'Neill J, Gillam L. Truth-telling to the seriously ill child-Nurses' experiences, attitudes, and beliefs. *Nurs Ethics* 2024;31(5):930-50. <https://doi.org/10.1177/09697330231215952>
7. Ling D-L, Yu H-J, Guo H-L. Truth-telling, decision-making, and ethics among cancer patients in nursing practice in China. *Nurs Ethics* 2019;26(4):1000-8. <https://doi.org/10.1177/0969733017739783>
8. Wu J, Wang Y, Jiao X, Wang J, Ye X, Wang B. Differences in practice and preferences associated with truth-telling to cancer patients. *Nurs Ethics* 2021;28(2):272-81. <https://doi.org/10.1177/0969733020945754>
9. Zhang Z, Min X. The ethical dilemma of truth-telling in healthcare in China. *J Bioeth Inq* 2020;17(3):337-44. <https://doi.org/10.1007/s11673-020-09979-6>
10. Chen SH, Chen SY, Yang SC, Chien RN, Chen SH, Chu TP, et al. Effectiveness of communication skill training on cancer truth-telling for advanced practice nurses in Taiwan: A pilot study. *Psychooncology* 2021;30(5):765-72. <https://doi.org/10.1002/pon.5629>

LYING OR EXPEDIENCY? THE ETHICAL CHALLENGE THAT NURSES FACE WHEN TELLING THE TRUTH

Reza Abdollahi¹

Received: 26 November, 2024; Accepted: 16 December, 2024

In some situations, nurses inevitably resort to lying when caring for patients, while according to the ethical principles of caring for patients, it is necessary to be honest and tell the truth. This issue can become a complex and multidimensional ethical challenge for nurses. Truth-telling about the treatment process to the patient, regardless of his age, gender, and social and cultural backgrounds, should be considered an ethical principle. Although truth-telling is not considered one of the four principles of biomedical ethics, nevertheless, it is evaluated at the same level of importance as benefit, non-harm and justice (1). Expressing the truth is different according to the physical and mental conditions of each patient and does not follow a uniform pattern. Truth-telling about treatment to the patient helps to consciously search for the appropriate treatment, preserves independence and reduces his fear and anxiety, but at the same time it can be challenging for both patients and nurses (2).

Although healthcare team members, especially nurses, generally agree on the importance of truth-telling in the treatment process, sometimes the truth is not told to the patient. The main argument of nurses in justifying hiding the truth or telling an expedient lie is a type of deception in the interaction, which aims to prevent grief and protect unpleasant feelings in the patient (3). The motivation for using this deception is to protect the benefit of patients and prevent them from becoming more confused in stressful situations. Plato also believed that a lie about the origin of the disease sometimes acts like a medicine and prevents unwanted reactions in the patient (4).

Various studies have highlighted situations and conditions where expedient lying is common and usually unavoidable. Special conditions, including patients with cognitive disorders. These patients are not able to understand all or part of the existing truth, and if they know the truth of their illness, they become anxious or restless or have the possibility of harming themselves and others, so nurses inevitably resort to expedient lies (5). Similarly, due to children's inability to correctly understand information and older children, because in many cases they become disappointed and reduce cooperation with nurses after hearing the truth, nurses have no choice but to resort to expedient lies to gain children's trust and cooperation (6). End-of-life patients are another group where nurses sometimes have to tell expedient lies while taking care of them. In these people, when all the treatments have been unsuccessful, telling the truth will have the opposite result and will disturb the patient's mental peace (7).

Several reasons justify the use of expedient lying, which according to various studies can be mentioned such as considering the patient's interest. The most important point that should be taken into account when considering the expediency of the patient to tell an expedient lie is to consider the coordination of the definition of expediency from the point of view of the patient and the nurse. The best expedient is to consider the preferences and wishes of the patient and special attention should be paid to it (8). Another reason for using an expedient lie is the creation of inappropriate and unbalanced situations for the patient. Expedient lying in this situation can help stabilize the patient's mental and psychological conditions and reach a suitable position. Revealing the unfortunate truth in inappropriate circumstances is not only unhelpful, but also adds to the instability of the situation (9). Additionally, prioritizing the therapeutic goal to the principle of honesty is one of the cases in which expedient lies are used. Perhaps this can be justified by the fact that there are situations in which, knowing the truth, patients distance themselves and the treatment team from reaching the treatment goal, and the possibility of non-cooperation and not reaching the treatment goals and recovery of the patient is reduced by telling the truth. finds (10).

This article highlights that the truth-telling in some situations is a moral challenge faced by nurses. Trust arising from adherence to telling the truth is considered the most important factor in the success

¹ Nursing PhD student, Faculty of Nursing and Midwifery, Urmia University of Medical Sciences, Urmia, Iran

of nurse-patient relationships and is considered a kind of moral value. However, in certain situations, adherence to this moral value can be accompanied by difficulties. Factors like special conditions of patients and treatment goals play a crucial role in determining whether to tell the truth. While truth-telling is generally mandatory except in special cases, but it should not be forgotten that among the desired truth, there may also be bitterness for the listener; Therefore, what can be considered essential in telling the truth is considering the patient's condition and treatment goals. Although providing absolute solutions for this ethical dilemma is very difficult and complex and requires consensus with experts in the field of ethics as well as considering all dimensions and conditions of the problem, but in order to reduce physical and mental injuries in patients, nurses should receive the necessary training on ethical communication and learn about this and try to minimize the unpleasant side effects of knowing the truth by using the correct methods. In this direction, the necessity of providing correct information to patients as an ethical principle, compiling a guide for providing information in special conditions and situations of patient care, and using up-to-date models with a focus on respecting patients' rights are some of the proposed solutions to promote telling the truth to patients.

Keywords: Lying, Expediency, Nurse, Truth-telling

Address: Urmia, Saro Road, Urmia University of Medical Sciences campus, Faculty of Nursing and Midwifery

Tel: +989019753320

Email: Rezaabdollahi97@yahoo.com

This is an open-access article distributed under the terms of the [Creative Commons Attribution-noncommercial 4.0 International License](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) which permits copy and redistribute the material just in noncommercial usages, as long as the original work is properly cited.